

14.01.2024

לכבוד
מר קובי שבתאי
המפקח הכללי למשטרה
באמצעות: פקס: 02-5428118

לכבוד
עו"ד אביטל סומפולינסקי
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-חוקתי)
באמצעות: פקס: 02-6467001

לכבוד
מר דורון תורגימן
מפקד מחוז ירושלים
באמצעות: פקס: 02-5898988

שלום רב,

הנדון: חיפוש בלתי חוקי במכשירים סלולאריים בירושלים המזרחית

הרינו לפנות אליכם בזאת בבקשה דחופה לפעול לאלתר לשם הפסקת מדיניות החיפושים הבלתי חוקיים והמפלים אשר מבצעים שוטרים בטלפונים הניידים של תושבי ירושלים המזרחית. פרקטיקה זו מגלמת בתוכה פגיעה חמורה ולא חוקתית בזכויות יסוד מוגנות והיא מנוגדת לחוק. להלן נפרט:

1. מאז פרוץ המלחמה ב-07.10.23, ובהתאם לפניות ועדויות מהשטח, נוהגים שוטרים לעכב באופן בלתי חוקי פלסטינים תושבי מזרח ירושלים, וכן לערוך חיפוש בחפציהם, לרבות חיפוש במכשירים הסלולאריים שברשותם. וכך, התושבים הפלסטינים מוצאים את עצמם בסיטואציה אבסורדית, בה הם חייבים לחשוף את הפרטים הכי אינטימיים של חייהם בפני שוטרים בכדי שיתאפשר להם להמשיך בדרכם.

2. מעדויות מהשטח עולה כי השוטרים מרבים להשתמש בפרקטיקה דנן הן במחסומים קבועים, כגון: מחסום חיזמה, הר גילה ומחסום קלנדיה, והן במחסומים זמניים שהם מקימים במזרח ירושלים. לשם הדגמה בלבד, נביא כאן את אחד המקרים שהובאו לידיעתנו. אי (השם שמור אצלנו), תושבת מזרח ירושלים, מסרה כי בדרכה הביתה דרך מחסום הר גילה עצרו אותה לבדיקה והתבקשה לפתוח תא הכפפות של הרכב, שם השוטרים מצאו מחזיק מפתחות שחרוט עליו בערבית "עלי هذه الأرض ما يستحق الحياة" - בתרגום חופשי, על אדמה זו משהו ראוי לחיות למענו. השוטרים ביקשו מהנ"ל לתרגם את הכתוב, ולאחר שתרגמה טענו כי היא משקרת להם וכי כתוב "אנחנו נשארים" וכי אסור שזה יהיה אצלה ברכב. ממצא "דרמטי ומסוכן" זה גרם לעיכובה של אי ליותר משעה,

אשר במהלך זמן זה ערכו השוטרים חיפוש ברכבה וכן בארנק שלה. לאחר מכן, החל החיפוש במכשיר הסלולארי שלה, במהלך החיפוש במכשיר הסלולארי התבקשה אי' להיכנס ל-"whatsapp" והשוטרים עברו על ההתכתבויות האישיות שלה. לאחר מכן התבקשה הנ"ל להיכנס לטלגרם, אך היות והיא אינה מתכתבת עם אנשים דרך הטלגרם אלא משתמשת בו רק לצורך מעקב אחרי החדשות, העובדה כי אין לה התכתבויות עם אחרים בטלגרם גרם לשוטרים לחשוד ושאלו לאן נעלמו כל ההתכתבויות בטלגרם. בהמשך, השוטרים החלו לבדוק את ערוצי החדשות שהיא עוקבת אחריהם..

3. המכשיר הסלולארי הוא מאגר ענק של נתונים פרטיים של בעליו, כך שחדירה כללית מעין זו למכשיר של המעוכב מגלמת בתוכה פגיעה מאוד קשה בזכויותיו של בעל המכשיר הן לפרטיות והן לחופש התנועה, הכל ללא צו שיפוטי. מה גם שהחיפוש האמור נערך ברשות הרבים, ללא הגבלה לאופי וסוג הנתונים אליהם נחשף השוטר שעורך את החיפוש, כך שיכול לגשת לכל פרט מידע אשר נמצא על גבי הטלפון הנייד.

4. העיכוב והחיפוש הנ"ל מובילים לפגיעה חמורה בזכות לכבוד האדם אשר מתבטאת בכך שהפנייה של שוטרי המחוז לתושבים מתבצעת ברשות הרבים כאמור, כשהמעוכב חשוף לעיני עוברי האורח הסובבים אותו, באופן שמתייג אותו כחשוד בביצוע מעשה עבירה, בזמן שבפני אותו אדם לא הוצגה ולו עילה אחת שבמסגרתה מופעלת "הסמכות", ההתנהלות השרירותית המתוארת פוגעת קשות בכבוד ובאוטונומיה של הפרט (ראו בג"צ 953/87 פורז נ' ראש עיריית ת"א, פ"ד מב(2) 309,332 (1988)). המצב הקיים מהווה גם ענישה קולקטיבית כלפי תושבי מזרח ירושלים הפלסטינים ופגיעה בזכותם לכבוד. זאת נוכח הסלקטיביות הגזענית נגדם. מדובר במדיניות אסורה של תיוג אתני וגזעי (Racial profiling) (ראו לעניין זה: בג"ץ 19/4455 עמותת טבקה נ' משטרת ישראל (25.1.2021) (להלן: עניין טבקה)).

5. עיכוב תושבים כמפורט לעיל אינו חוקי. סעיף 66 לחוק מגדיר עיכוב כ-"הגבלת חירותו של אדם לנוע באופן חופשי, בשל חשד שבוצעה עבירה או כדי למנוע ביצוע עבירה, כאשר הגבלת החירות מסוייגת מראש בזמן ובתכלית [...]". בהתאם לסעיף הנ"ל, החלטה לעכב צריכה להיתמך בחשד סביר לביצוע עבירה. דבר זה אינו מתקיים בפרקטיקה מושא מכתבנו זה. שכן העיכוב הוא שרירותי ואינו מתבסס על חשד כלשהו לביצוע עבירה.

הפרקטיקה הנ"ל מתבצעת באופן יזום וללא צווים העומדים בדרישות סעיף 23(א) פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן: "החוק"). אשר קובע:

23א. (א) חדירה לחומר מחשב וכן הפקת פלט תוך חדירה כאמור, יראו אותן כחיפוש וייעשו על-ידי בעל תפקיד המיומן לביצוע פעולות כאמור; לעניין זה, "חדירה לחומר מחשב" – כמשמעותה בסעיף 4 לחוק המחשבים, התשנ"ה-1995.

(ב) על אף הוראות פרק זה, לא ייערך חיפוש כאמור בסעיף קטן (א), אלא על-פי צו של שופט לפי סעיף 23, המציין במפורש את ההיתר לחדור לחומר

מחשב או להפיק פלט, לפי העניין, והמפרט את מטרות החיפוש ותנאיו שייקבעו באופן שלא יפגעו בפרטיותו של אדם מעבר לנדרש.
(ג) קבלת מידע מתקשורת בין מחשבים אגב חיפוש לפי סעיף זה לא תיחשב כהאזנת סתר לפי חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979.

6. למען הסר ספק, יצוין כי החיפוש האמור אינו עומד בפטור המוקנה לרשות ביטחון בהתאם לסעיף 19 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, שכן כמפורט לעיל, פעולות אלה מבוצעות ללא הסמכה בדין.

7. הלכה פסוקה היא, כי אין פוגעים בזכות יסוד חוקתיות ללא חקיקה ראשית מפורשת העומדת בתנאי פיסקת ההגבלה. חקיקה מעין זו לא קיימת בנסיבות ענייננו, כפי שפורט לעיל. יודגש כי סמכות כללית המאפשרת של המשטרה אינה רלבנטית כאן שכן הסמכות חייבת להיות מפורשת וקונקרטית, אשר מפרטת את הנסיבות שבהן ניתן לפגוע בחופש תנועה על בסיס תושבות מקומית (לעניין זה ראו: בג"ץ 6824-07 ד"ר עאדל מנאע נ' רשות המסים, פ"ד סד(2) 479 (2010)), מה גם שבנסיבות ענייננו החוק מגביל את מסגרת הסמכות של המשטרה לעניין זה והפרקטיקה מנוגדת היא לסעיפים המסמיכים באופן מפורש.

לסיכום, מדובר בפרקטיקה פסולה ולא חוקתית, ששוטרים במזרח ירושלים משתמשים בה ללא הסמכה בחוק והכל בניגוד לעיקרון חוקיות המנהל, ותוך פגיעה קשה בזכויות יסוד מוגנות. לפיכך, הנכם מתבקשים בזאת להורות על הפסקת החיפושים הבלתי חוקיים והמפלים אשר מבצעים שוטרים בטלפונים הניידים של תושבי ירושלים המזרחית באופן מיידי.

בברכה,

הדיל אבו סאלח, עו"ד